

Pautes i pràctiques de tractament segur de la informació Part IV

PRINCIPIS DE LA SEGURETAT LÒGICA

La seguretat lògica

Consisteix en l'aplicació de barreres i procediments que resguardin l'accés a dades i només permeti l'accés a les persones que estiguin autoritzades per a ferlo.

Principals amenaces

- → Accés
- → Modificacions no autoritzades a dades i aplicacions

Principi de seguretat lògica

"Tot el que no està permès ha d'estar prohibit"

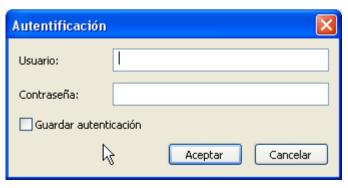
CONTROL D'ACCÉS LÒGIC

Control d'accés lògic

Prevenir l'ingrés de persones no autoritzades a la informació del sistema

El control d'accés comporta dos processos:

- → Identificació: l'usuari es dona a conèixer al sistema
- → Autenticació: verificació que realitza el sistema sobre la identificació

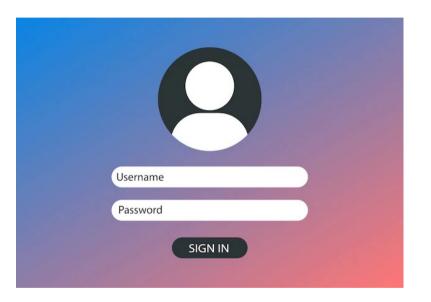

Identificació vs Autenticació

Usuari, password

Targeta, PIN

Petjada dactilar

Autenticació vs Autorització

BIOMETRIA

- **Definició**: Reconeixement inequívoc de persones basat en un o més trets conductuals o físics intrínsecs
- l'«autenticació biomètrica» o «biometria informàtica» és l'aplicació de tècniques matemàtiques i estadístiques sobre els trets físics o de conducta d'un individu, per a la seua autenticació, és a dir, «verificar» la seua identitat
- (estàtiques) Les empremtes dactilars, la retina, l'iris, els patrons facials,
- (dinàmiques) pas, tecleig, veu

Factors d'autenticació

- Alguna cosa que saps: Contrasenya
- Alguna cosa que tens: Token (tg, usb, dipositiu,...)
- Alguna cosa que eres: Tret físic, o dinàmic

- A2F (2FA)
- AMF (MFA)
- TOTP MFA (video)

Algo que sabes

Algo que tienes

Algo que sos

CONTROL D'ACCÉS LÒGIC

Atacs més comuns als sistemes de control d'accés protegits per contrasenyes:

- → Atac per força bruta:
  - Esbrinar la clau provant totes les combinacions possibles
  - Quant mes curta la clau => menys combinacions=>mes senzill desxifrar-la
- → Atac de diccionari:
  - Aconseguir la clau provant totes les paraula d'un diccionari o conjunt de paraules comunes
  - No es recomana usar com a clau una paraula del propi idioma perquè sigui fàcil de recordar

Protecció

- → Establir un nombre màxim d'intents (eg targetes SIM)
- → Polítiques de contrasenyes (forçar característiques de contrasenyes)

CONTROL D'ACCÉS LÒGIC

Recomanacions per a contrasenyes segures:

- → Establir una **longitud mínima**: cada caràcter augmenta exponencialment el grau de protecció que ofereixen (mínim 8 , convenient 14 o més)
- → Combinació de caràcters: lletres majúscules, minúscules, números i símbols especials

Exemple de combinacions de força bruta:

- → Contrasenya de 5 caràcters en minúscules (27)⁵=14.348 907
- → Contrasenya de 5 caràcters en minúscules i majúscules (27*2)⁵ =380.204.032

Saps quant de temps es tarda en trencar la teua contrasenya?

CONTRASENYES FORTES

- Visita la pàgina https://password.kaspersky.com/es/ i comprova la rapidesa amb la que pot ser trencada una contrasenya de longitud 4,6,8,10.
- Busca altres pàgines web que realitzen la mateixa funció
- Reflexiona: Estan gravant contrasenyes per a afegir-les a llistes de cerca?

Més recomanacions:

- → No incloure seqüències ni caràcters repetits
- → No utilitzar el nom de l'inici de sessió
- → No utilitzar paraules del diccionari
- → Utilitzar diverses contrasenyes en diferents entorns
- → Evitar l'opció de contrasenya en blanc
- → No revelar la contrasenya a ningú
- → Canviar les contrasenyes amb regularitat

Més recomanacions:

https://pages.nist.gov/800-63-3/sp800-63b.html (ult act)

- → A partir d'ara això de mesclar estils (majúscules, minúscules, símbols...) i això de canviar la contrasenya periòdicament ja no és una cosa que es considere «segur», entre altres qüestions.
- → Haurien de requerir contrasenyes d'almenys 8 caràcters (15 si pot ser).
- → Haurien d'admetre contrasenyes de fins a 64 caràcters.
- → Haurien d'admetre's espais, caràcters ASCII i Unicode.
- → No haurien d'imposar altres regles de composició («combinació d'estils», com mayúculas/ minúscules/ números).
- → No haurien d'imposar canviar contrasenyes periòdicament, llevat que estiguen compromeses o hi haja hagut algun problema de seguretat concret.
- → No haurien de mostrar «pistes» si no s'està autenticat.
- → No haurien de suggerir contrasenyes o pistes per a canviar la contrasenya del tipus «el nom del teu gos».

Pràctica: Vegem quant es tarda en trencar una contrasenya 'feble' en un equip amb poques prestacions !!!!!!

En W10: Donar d'alta 8 usuaris amb contrasenyes febles (longitud <7)

(5 minúscules, 5 min-maj 5 min-maj-dig 5 min-maj-dig-simb

6 minúscules, 6 min-maj 6 min-maj-dig 6 min-maj-dig-simb)

Utilitzar el programa Hash Suite per a trencar per força bruta les contrasenyes

https://hashsuite.openwall.net/

Observar el temps utilitzat i el conjunt de claus utilitzat

Importar usuaris

Configurar paràmetres d'atac

Trencar contrasenyes

Exportar dades

Executa un Benchmark

Pràctica:

En W10: Donar d'alta 4 usuaris amb contrasenyes febles (longitud <7)
Utilitzar el programa John the Ripper per a trencar per força bruta les contrasenyes

https://www.openwall.com/john/

Observar el temps utilitzat i el conjunt de claus utilitzat

Pàgina exemple. https://www.top-password.com/blog/crack-windows-password-with-john-the-ripper/

Interfície gràfica per a John → Johnny

https://openwall.info/wiki/john/johnny

https://esgeeks.com/como-usar-johnny-la-gui-john-the-ripper/

Exemples: John per a extraure contrasenyes d'arxius zip kwallet2john.py https://dfir.science/2014/07/how-to-cracking-zip-and-rar-protected.html lastpass2john.py Contrasenves d'usuaris en Linux libreoffice2john.py https://www.redeszone.net/seguridad-informatica/john-the-ripper-crackear-contrasenas/ lotus2john.py Contrasenyes d'usuaris en Windows luks2john.py mac2john.py https://noticiasseguridad.com/tutoriales/john-the-ripper-crackear-contrasenas-de-windows/ mac2john-alt.py Força bruta sobre pdf, certificats digitals mcafee epo2john.py office2john.py https://www.comunixgroup.com/blog/fuerza-bruta-sobre-ficheros/ message.py opcode.py monero2john.py keepass2john.exe openbsd_softraid2john.py bitlocker2john.exe money2john.py putty2john.exe openssl2john.py dmg2john.exe mozilla2john.py padlock2john.py racf2john.exe gpg2john.exe pcap2john.py rar2john.exe hccap2john.exe pem2john.py uaf2john.exe iohn.exe pfx2john.py wpapcap2john.exe pgpdisk2john.py zip2john.exe pqpsda2john.py pgpwde2john.py

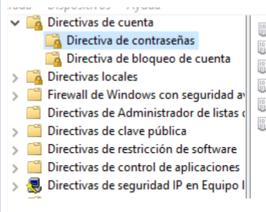
WINDOWS

Les directives de comptes permeten configurar el comportament dels comptes.

Permeten controlar d'una forma eficient la manera d'accedir al sistema.

secpol.msc

Directiva de seguretat de comptes

- Almacenar contraseñas con cifrado reversible
  Exigir historial de contraseñas
  La contraseña debe cumplir los requisitos de complejidad
  Congitud mínima de la contraseña
  Vigencia máxima de la contraseña
  Vigencia mínima de la contraseña
- Deshabilitada 1 contraseñas recordadas Habilitada 8 caracteres 90 días 7 días

WINDOWS

Directives de contrasenyes (realitza la següent configuració en el teu servidor)

- → No habilitar emmagatzemar contrasenya usant xifratge reversible.
- → Forçar l'historial de contrasenyes: estableix el nombre de contrasenyes a recordar, perquè els usuaris no puguin utilitzar la mateixa contrasenya quan caduca (valor mínim 1)
- → Les contrasenyes han de complir els requisits de complexitat
  - 6 caràcters com a mínim
  - Contenir almenys tres de les següents classes: majúscules, minúscules, dígits, caràcters no alfanumèrics (!,\$,# o %), altres caràcters unicode
  - No contenir tres o més caràcters de compte d'usuari

- → Longitud mínima de la contrasenya: 8
- → Vigència màxima de la contrasenya (establir el nombre de dies màxim que una contrasenya va a està activa): 3 mesos
- → Vigència mínima de la contrasenya (si és major que 0 els usuaris no poden canviar repetidament les contrasenyes per a eludir la directiva forçar contrasenyes):1 setmana

Directiva	Configuración de seguri
Almacenar contraseñas con cifrado reversible	Deshabilitada
🔛 Exigir historial de contraseñas	1 contraseñas recordadas
🗓 La contraseña debe cumplir los requisitos de complejidad	Habilitada
🗓 Longitud mínima de la contraseña	8 caracteres
🗓 Vigencia máxima de la contraseña	90 días
Vige cia mínima de la contraseña	7 días

Directives de bloqueig de comptes

- → **Durada del bloqueig de comptes** (estableix en minuts el temps que un compte pot estar bloquejada): 30 minuts
- → Restablir la contrasenya després de(minuts que ha de passar per a restablir el compte de bloquejos, ha de ser menor que la durada del bloqueig de comptes)
- → Llindar de bloquejos del compte (estableix el nombre d'intents fallits per a bloquejar l'accés a un compte)

Directiva	Configuración de seguri
Duración del bloqueo de cuenta	15 minutos
Restablecer el bloqueo de cuenta después de	15 minutos
Umbral de bloqueo de cuenta	3 intentos de inicio de s

Crea un nou usuari i comprova que es complixen les restriccions

Servici PAM (Pluggable Authentication Module)

- → Arxius de configuració del comando passwd
  - /etc/pam.d/passwd (crida a common-password)
  - /etc/pam.d/common-password

/etc/pam.d\$ sudo nano common-password

Una configuració possible per a contrasenyes segures és:

```
password required pam_unix.so obscure sha512
```

Per a rebaixar requisits, podriem cambiar-la per

```
password required pam unix.so minlen=4 sha512
```

Els efectes actuen immediatament, no fa falta reiniciar ni parar servici

Servici PAM (Pluggable Authentication Module)

- → El mòdul pam_cracklib està fet per a determinar si es suficientment forta una contrasenya
- → Per a instal·lar-lo sudo apt-get install libpam-cracklib
- → Arxius de configuració del comando passwd
  - /etc/pam.d/common-password

Una configuració possible per a contrasenyes segures és: (s'afegeix automàticament al fitxer common-password)

password required pam_cracklib.so retry=3 minlen=8 difok=3
Podem personalitzar les restriccions amb:

lcredit=0 ucredit=1 dcredit=1 ocredit=2

Que significa esta configuració?

Servici PAM (Pluggable Authentication Module)

- → Edita el fitxer /etc/pam.d/common-password i afegix les següents restriccions
  - La contrasenya ha de contenir almenys 2 dígits
  - La contrasenya ha de contenir almenys 1 majúscula
- → Crea un un nou usuari amb el comando adduser
- → Canvia la contrasenya de l'usuari i comprova que es compleixen les restriccions

Per a verificar els accessos al sistema i altres successos es guarden en arxius situats en la carpeta /*var/*log. La identificació d'usuaris la podem veure en

→ /var/log/auth.log

```
GNU nano 2.9.3

Sep 17 06:23:51 server sudo: pam_unix(sudo:session): session opened for user root by administrador($
Sep 17 06:23:53 server sudo: pam_unix(sudo:session): session closed for user root
Sep 17 06:24:00 server sudo: administrador : TTY=tty1 ; PWD=/usr/local/src/rkhunter–1.4.6 ; USER=ro$
Sep 17 06:24:00 server sudo: pam_unix(sudo:session): session opened for user root by administrador($
Sep 17 06:25:01 server CRON[3322]: pam_unix(cron:session): session opened for user root by (uid=0)
```

Servici PAM (Pluggable Authentication Module)

Caducitat de contrasenyes. /etc/login.defs

/etc/default/useradd

INACTIVE=

PASS_MAX_DAYS 99999
PASS_MIN_DAYS 0
PASS_WARN_AGE 7

Encara que això és una directiva per a la creació d'usuaris.

Cada usuari porta la seva pròpia caducitat codificada en etc/shadows

Per a canviar la caducitat a un usuari utilitzarem el comando chage

\$ chage -l <usuario>

```
Último cambio de contraseña : nov 11, 2020

La contraseña caduca : nunca

Contraseña inactiva : nunca

La cuenta caduca : nunca

Número de días mínimo entre cambio de contraseña : 0

Número de días máximo entre cambio de contraseña : 99999

Número de días de aviso antes de que caduque la contraseña : 7
```

Servici PAM (Pluggable Authentication Module) Caducitat de contrasenves

Si volem que les claus hagin de canviar-se -per exemple- cada 80 dies(M), amb un avís previ de 7 dies(W), 10 dies de gràcia una vegada vençuda la clau(I) i un dia d'espera abans de tornar a canviar la clau(m), usem el següent comando per cada usuari existent:

```
# sudo chage -M 80 -W 7 -I 10 -m 1 <usuario>
```

Això farà que molts usuaris quedin automàticament bloquejats perquè van canviar la seva clau fa més que 90 (80 + 10) dies. Solució: Forcem la data d'últim canvi a una data recent, idealment just perquè estiguin obligats a canviar la clau en el pròxim *login.

```
# sudo chage -d 2020-11-1 <usuario>
```

CONFIGURAR AUDITORIA

Control d'accessos indeguts

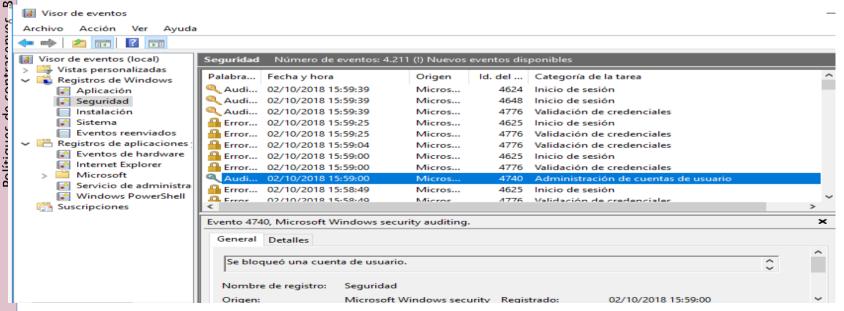
Per a controlar per part de l'administrador els accessos podem habilitar en Directives locals/directiva auditoria /auditar successos d'inici i fi de sessió de compte

✓ 🔼 Directivas locales	Auditar el cambio de directivas	Sin auditoria
	Auditar el seguimiento de procesos	Sin auditoría
Directiva de auditoría	109 Auditor of use de mainiferies	Sin auditoría
> 📴 Asignación de derechos de usuari		
> 强 Opciones de seguridad	Auditar eventos de inicio de sesión	Sin auditoría
> 📋 Firewall de Windows con seguridad a	Auditar eventos de inicio de sesión de cuenta	Correcto, Erróneo
Directivas de Administrador de listas o	🚇 Auditar eventos del sistema	Sin auditoría
> 🏥 Directivas de clave pública	Auditar la administración de cuentas	Sin auditoría

CONFIGURAR AUDITORIA

Visor d'esdeveniments

En l'apartat de seguretat comprovar que s'ha bloquejat el compte

POLÍTICA D'USUARIS I GRUPS

Tasques de l'administrador

- → Definir comptes d'usuari, assignar-les a perfils determinats, grups o rols
- → Assignar privilegis sobre els objectes del sistema
- → Determinar el nivell de seguretat de les dades i aplicacions
  - Classificar la informació
  - determinar el risc davant l'accés d'usuaris no autoritzats

CONTROL D'ACCÉS MITJANÇANT CONTRASENYES

Nivells dels mecanismes de control d'accés

- → 1r nivell: control de contrasenya d'arrencada i de la pròpia configuració de la BIOS
- → 2n nivell: Contrasenya de l'arrencada i de l'edició d'opcions proporcionades pels gestors d'arrencada
- → 3r nivell:control mitjançant usuari i contrasenya per part del sistema operatiu. El SO permet el control d'accés a dades i aplicacions mitjançant la configuració de privilegis als diferents perfils d'usuari o individualment a aquests
- → 4t nivell: Contrasenya i xifratge d'accés dades i aplicacions.

PERILLS DISTRIBUCIONS LIVE

Sistemes operatius en mode live

Arrancables des d'unitats extraïbles USB, CD, DVD) sense necessitat de formatar i instal·lar-los en el disc dur. Inclouen gran quantitat d'aplicacions de recuperació de dades i contrasenyes d'usuari.

Exemples de distribucions arrancables en manera Live

- → **Ultimate Boot CD** (UBCD). Conté utilitats freeware per a Windows per a reparar, restaurar i diagnosticar diversos problemes informàtics.
- → Backtrack. Conté eines d'auditories de seguretat Windows i GNU/Linux.
- → Ophcrack. Conté l'aplicació amb el mateix nom per a extreure contrasenyes en Windows.
- → Slax.Permet el muntatge i l'accés als sistemes de fitxers instal·lats en disc
- → Wifiway i wifislax. Distribucions orientades a realitzar auditories wireless com a recuperació de contrasenyes

CONTROL D'ACCÉS EN LA BIOS

BIOS (Basic Input/Output System)

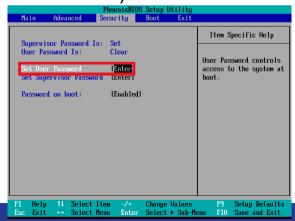
- → Xicotet programa que es troba gravat en una memòria de la placa base. Guarda la configuració del nostre sistema
- → Reconeix i localitza tots els dispositius necessaris per a carregar el sistema operatiu en la memòria RAM
- → Important protegir la BIOS perquè només un Administrador o un usuari responsable puguen canviar valors de configuració

CONTROL D'ACCÉS EN LA BIOS

Segons els nivels de seguretat es poden classificar en :

- → Seguretat del sistema (system): En cada arrencada del sistema ens demanarà que introduïm una contrasenya que prèviament s'ha configurat en la *BIOS. En cas que no sigui correcta el sistema no arrenca
- → Seguretat de configuració de la BIOS (setup): Se solen distingir dos rols;
  - Usuari (sols lectura)
  - Administrador (lectura/modificacions):

CONTROL D'ACCÉS EN LA BIOS

Vulnerabilitats de la BIOS

- 1. Es pot reinicialitzar i tornar als seus valors de fàbrica (les contrasenyes, per tant desapareixeran) llevant la pila o a través del jumper CLR_CMOS
  Recomanació: Protecció d'accés físic a la placa base (la forma més senzilla, amb cadenat que assegure l'obertura de la torre i no permeta l'accés a la placa base
- 2. *Es pot accedir i canviar la seva configuració* si no està protegida per contrasenya Recomanació: Sol·licitar cada vegada que s'arrenqui la màquina (setup) Si no s'introdueix correctament, el sistema no arrencarà.
- 3. Distribucions Live

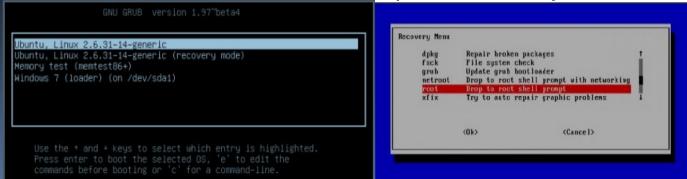
Recomanació: Establir com a primer dispositiu d'arrencada el disc dur on es troba els SO (system)

+ contrasenya BIOS

CONTROL D'ACCÉS AL GESTOR D'ARRANCADA

GRUB

- → Gestor d'arrencada que permet seleccionar amb quin sistema operatiu arrencar quan tenim instal·lat diversos sistemes operatius en el disc dur
- → Opció *recovery mode* per a la recuperació en cas de fallada del sistema. Pot modificar contrasenyes o accedir a la informació del disc dur
- → Recomanació: Afegir contrasenya encriptada al menú d'edició (és a dir, impossibilitar l'edició per qualsevol usuari no autoritzat) i al mode recuperació

CONTROL D'ACCÉS AL GESTOR D'ARRANCADA

Aprofitar el gestor d'arrancada no securitzat (grub)

- → Arrancar amb privilegis sense saber cap usuari ni contrasenya del sistema
- → Realitzar modificacions significatives en el sistema

Pràctica

Utilitza grub per a arrancar en mode administrador (root)

https://byte-mind.net/obtener-acceso-root-desde-grub-linux/

NOTA: Canvia la password de root, afegix un usuari amb privilegis

Activar grub en maquina virtual !!! sudo nano /etc/default/grub sudo update-grub reboot

CONTROL D'ACCÉS AL GESTOR D'ARRANCADA

Afegir contrasenya encriptada al grub

- → Impossibilita l'edició per qualsevol usuari no autoritzat
- → Afegir usuaris en el fitxer /etc/grub.d/00 header

Pràctica

Realitza els passos de l'1 al 4 del següent enllaç

https://geekland.eu/proteger-el-grub-con-contrasena/

NOTA: Afegix un usuari amb contrasenya i altre sense

CONTROL D'ACCÉS EN EL SISTEMA OPERATIU

Métodes d'accés

- → Més segur: petjada digital
- → Més usat : usuari i contrasenya

Vulnerabilitats

- → Accés mitjançant la manera de recuperació (GNU/Linux) o a manera de prova de fallades (Windows)
- → Arrencar amb una distribució Live per a recuperar/esborrar/modificar contrasenyes

Recomanacions:

- → Ús d'eines d'auditoria de sistemes d'accés i nivell de fortalesa de contrasenyes
- Ophcrack (Windows)
- John the Ripper (GNU/Linux)

RECUPERACIÓ DE CONTRASENYES WINDOWS

Ophcrack

És una aplicació que permet recuperar contrasenyes de Windows. Es basa en el coneixement de com emmagatzema Windows les seves contrasenyes d'usuari (normalment en windows/system32/config/SAM (només accessible si s'arrenca l'equip amb una distribució Live). Empra una comprovació mitjançant força bruta i diccionaris que caldrà carregar depenent de la versió i l'idioma

Recomanació: Ophcrack té grans dificultats amb paraules separades amb espais i caràcters especials, per la qual cosa es recomana el seu ús
Altra defensa es la utilització del xifrat de disc (del SO)

Ophcrack per a recuperar la contrasenya de Windows

RECUPERACIÓ DE CONTRASENYES GNU/LINUX

→ En GNU/Linux l'arxiu que controla usuaris i les seves contrasenyes encriptades és /etc/shadow visible tan sols per a l'usuari root

```
sshd:*:17737:0:99999:7:::
administrador:$6$X9i2CpKlMQ.aGtBL$IwojJynaXfRhiDmJODTQSmbI6AcJN8qlQsRpx2Ir/n6h.ItSUdfY583lqKMLSjk23$
adela:$6$LjiP7r5Z$vjWV3zHfHuHTL1ciZvIgMoXzIM8Y7sXnnANB/dcDuB8djfbGTlj0jqThFczkVmFv0.AFL5QCmLYlaxIM1$
```

Recuperar la contrasenya amb John the ripper

MODIFICACIÓ DE CONTRASENYES

WINDOWS

- Totes les utilitats requereixen arrencar des d'una distribució live
- → 'Ultimate Boot CD for Windows' o 'UBCD4Win' és un CD de recuperació d'arrancada (Live CD) que conté programari utilitzat per a reparar, restaurar i diagnosticar diversos problemes informàtics.

GNU/Linux

- → Si podem accedir al sistema de fitxers i modifiquem en /etc/shadow la contrasenya actual per una altra encriptada que coneguem podrem accedir amb la nova contrasenya
- → A tenir en compte:
  - Hem de conèixer l'algorisme de xifratge (buscar en el fitxer /etc/pam.d/common-password la línia corresponent al mòdul pam_unix.so
  - Emprar una ferramenta de xifrat

AMENAÇA: Keyloggers

TIPUS

- → Entrada amb un Phishing
- → Extensió d'un navegador
- → Dispositiu Maquinari
- → Enregistrador de teclat CSS (visitant una pàgina web)

Instal·la i prova l'extensió Fea KeyLogger en Chrome

RESUM

- ✓ Mantingues el Sistema Operatiu actualitzat
- ✓ Instal·la antivirus i mantín-lo actualitzat (també plugins de seguretat en navegadors)
- ✓ Mantingues les aplicacions actualitzades
- ✓ Estableix una bona política de contrasenyes, i mantín-les secretes
- ✓ Estableix contrasenyes a tots els nivells (bios, arrencada, SO, aplicacions)
- ✓ Considera la utilització de mètodes d'accés alternatius o complementaris (petjada)
- ✓ Utilitza usuari amb privilegis SOLAMENT quan siga necessari
- ✓ Considera la utilització de xifratge de dades (partició, carpetes, arxius)

RESUM

- ✓ Considera la utilització d'eines d'esborrat segur
- ✓ Considera l'ús de gestor de contrasenyes
- ✓ Realitza escanejos periòdics de vulnerabilitats dels teus sistemes
- ✓ Desinstal·lar serveis no utilitzats (rdp, vnc, telnet, ssh, ...)
- ✓ Desinstal·lar aplicacions no utilitzades.
- ✓ Considera utilitzar un EDR (empresa)
- √ https://geekflare.com/es/edr-tools/